

5. Övriga justeringar och anpassningar

Jordbruksverket föreslår även att justeringar som framgår av bilaga 5 tas med i en kommande programändring. Dessa justeringar är:

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
2.1. SO5 Främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser såsom vatten, mark och luft, bland annat genom att minska behovet av kemikalier	Eftersom vi endast har valt ersättning för ekologisk produktion på R.29, och den dessutom endast är till för ekologiskt jordbruk (Andel utnyttjad jordbruksareal som får ersättning för ekologiskt jordbruk, med en uppdelning mellan bevarande och omställning), så ska ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning strykas i texten. Ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning bidrar till mål 5, men inte med denna indikator.
Utklipp från den strategiska planen	

R.29 Utveckling av ekologiskt jordbruk

Indikatorn visar att ersättning för ekologisk produktion **och ersättning för mellangröda, fånggröda och vårbearbetning** bidrar till att främja en hållbar utveckling och effektiv användning av naturresurser (särskilt mål 5). **Åtgärderna Åtgärden** bidrar till målet genom att tillgodose behoven av att minska belastningen på mark, luft och vatten.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
4.1.2 Jordbruksareal	<p>Odlingssystem med trädjordbruk kan designas på många olika sätt. Därför har vi valt att i nationella föreskrifter reglera att minst 50 % av arealen ska vara möjlig att jordbearbeta på block med trädjordbruk. Eftersom vi också har definierat att trädjordbruk är en samodling av träd och buskar med andra grödor så innebär det att man inte kan ha alla träd på till exempel ena halvan av blocket utan de ska finnas spridda i rader eller grupper.</p> <p>De brukade ytorna mellan planterade träd och buskar ska gå att jordbearbeta med gängse jordbruksmetoder och jordbruksmaskiner. Ytorna behöver vara så breda att det går att använda den storlek på redskap som lantbrukarna normalt har tillgång till.</p> <p>Grödan mellan träden måste också gå att skörda. Det innebär att det inte får bli så mycket skugga och annan konkurrens att det inte går att skörda grödan.</p> <p>Det finns många bär- och nötboskar som passar bra för odling i det svenska klimatet, t.ex. svarta vinbär, krusbär och aronia. Buskar som havtorn, hassel, blåbärstry och fläder hör till de arter som börjat provas i Sverige i system med trädjordbruk, om än i liten skala. Det är därför logiskt att ha med både träd och buskar i definitionen av trädjordbruk.</p> <p>I Sverige, till skillnad från i en del länder längre söderut, anses inte skuggning generellt ha någon positiv effekt på grödan. Därför ser vi att buskar, som generellt är lägre och skuggar</p>

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
Utklipp från den strategiska planen	mindre, passar bra i system med trädjordbruk i Sverige. Forskningen om dessa system i Sverige är dock begränsad både för träd och buskar. Tanken är fokus ska vara på livsmedel och foder. Därför stryker vi timmer och biomassa vilka ändå ingår i begreppet ekosystemstjänster.

4.1.2.1.1 Åkermark/

Samodling av träd och **buskar med** ett- eller fleråriga grödor. Dessa kan vara planterade i rader eller i kluster. Marken som inte är **trädbevuxen med träd eller buskar** ska vara möjlig att jordbearbeta och ljusförhållandena vara sådana att det kan tas skörd av den ett- eller fleråriga grödan. Träden ska producera livsmedel, foder, **timmer, biomassa** eller andra ekosystemtjänster. Antal träd kan variera beroende på arter, platsens förutsättningar samt syftet med odlingen. Det finns inte tillräckligt med kunskap om ovan beskrivna system för nordiska förhållanden för att kunna specificera arter, sorter och antal.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
4.5 Översikt över samordning, gränsdragning och komplementaritet mellan Ejflu och andra unionsfonder som är verksamma i landsbygdsområdena.	<p>Vattenbruket tas bort ur diversifieringsstödet. Därmed behövs även justering i översikten under Metod för att uppnå samordning och undvika dubbelfinansiering (3:e och 7:3 stycket). Detta görs för att förenkla, renodla stödet och förtydliga vem som kan söka stöd i vilket program. Att vattenbruk stryks i den strategiska planen gör att möjligheten att söka stöd för vattenbruk fokuseras till havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Det blir tydligare för kunden och effektiviserar den samlade administrationen. Det blir också mindre risk för att företag som vill satsa på vattenbruk faller mellan stolarna. Därigenom blir denna ändring positiv för att kunna realisera ambitioner och satsningar som görs för att främja svenskt vattenbruk.</p> <p>Eftersom stöd till vattenbruk stryks finns bara stöd till akvaponi kvar i texten. Stöd till akvaponi ges enbart inom investeringsstöd för jordbrukets konkurrenskraft och i det stödet kan stöd inte ges till närstående, därav stryks "eller därtill närstående företag".</p> <p>Förtydligande görs att stöd enbart ges till växtodlingsdelen i en akvaponi.</p>
Utklipp från den strategiska planen	

Åtgärder som kan beröra flera fonder kan handla om att minska effekterna av och anpassning till ett förändrat klimat, stöd för ökad konkurrenskraft och kompetensutveckling liksom åtgärder som berör den svenska livsmedelsstrategin. Detta är arbetsområden för såväl CAP som havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet och regionalfondsprogrammen. För CAP syftar insatserna till att främja lantbruket. **Insatser som kan beröra såväl CAP som havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet är stöd för investeringar i vattenbruk.** Socialfondens kompetensutvecklingsinsatser har fokus på att stärka personers ställning på arbetsmarknaden och det kan även omfatta personer på landsbygden som är i behov av att stärka sin ställning på arbetsmarknaden och företag som är i behov av kompetent personal. Regionalfonden kan finansiera gröna, koldioxidsnåla och motståndskraftiga investeringar som främjar miljö och klimat.

Rutiner för att säkerställa att dubbelfinansiering inte sker mellan olika instrument har byggts upp under tidigare programperioder och liknande rutiner kommer fortsatt att tillämpas. Rutinerna omfattar kontroller både vid ansökan om stöd och vid utbetalning. Kontrollerna utgår från en sammanställning över åtgärder där det finns risk för dubbelfinansiering. När det gäller havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet är Jordbruksverket förvaltande myndighet även för detta program. För investeringar i [vattenbruk och akvaponier](#) ges stöd inom strategiska planen endast till jordbruksföretag ~~eller därtill närstående företag och då endast till växtodlingsdelen i en akvaponi. Inom havs-, fiskeri-, och vattenbruksprogrammet ges det stöd enbart till vattenbruksföretag dock inte till akvaponier.~~

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
4.7.1 Förteckning över ej stödberättigande investeringar	Andemeningen har hela tiden varit att man inte ska kunna få stöd för privat boende. Texten behöver justeras så vi inte begränsar för näringsverksamhet och föreningsverksamhet. Texten är förtydligad.
Utklipp från den strategiska planen	

- ~~om-, ny- och tillbyggnad av privatbostadsfastighet som inte är näringsfastighet med undantag för de delar av fastigheten som uteslutande är avsedda för näringsverksamhet eller föreningsverksamhet.~~

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
4.7.1 Förteckning över ej stödberättigande investeringar	Vi behöver byta begreppet leasingköp, som inte är ett korrekt ekonomiskt begrepp. Texten inom parentes ska tas bort då det är redan reglerat i EU:s regelverk att producentorganisationer inte får stöd för detta.
Utklipp från den strategiska planen	

- ~~kringskostnader knutna till leasingkontrakt leasingköp (förbudet gäller inte stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker)~~

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
4.7.1 Förteckning över ej stödberättigande investeringar	Fordon inkluderar även släp och mobila anläggningar som ska vara stödberättigande inom vissa stöd, till exempel förädlingsstödet. Det kan handla om mobila slakterier, och andra beredningsanläggningar. Istället för att skriva in undantag för alla stöd som detta skulle kunna förekomma inom tar vi bort punkten helt. De stödspecifika villkoren styr tillräckligt.
Utklipp från den strategiska planen	

- ~~fordon (förbudet gäller inte stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker eller stöd inom Leader)~~

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
4.7.1 Förteckning över ej stödberättigande investeringar	Odlingstunnlar är stödberättigande enligt föreskriften 4 kap. 24 § 4. (inom ökad konkurrenskraft). Texten behöver därför förtydligas med att det är undantag även för odlingstunnlar.
Utklipp från den strategiska planen	

- utrustning för bevattning, med undantag för växthus **och odlingstunnlar** (förbudet gäller inte innovationsstöd inom EIP-Agri, stöd till producentorganisationer inom frukt och grönsaker eller stöd inom Leader)

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.1 Ersättning för kolinlagring och minskat kväveläckage	<p>Ersättningen för vårbearbetning gäller inom det nitratkänsliga området.</p> <p>I Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring finns inlagt förbud mot spridning av gödselmedel.</p> <p>Enligt 25 § gäller att inom det nitratkänsliga området får inga gödselmedel spridas under tiden den 1 november till den 28 februari.</p> <p>Enligt 25 § är i nitratkänsliga områden inom Blekinge, Skåne och Hallands län spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel under tiden den 1 augusti – den 31 oktober bara tillåten i växande gröda eller inför höstsådd av höstoljeväxter. På lerjordar är dock spridning även tillåten inför höstsådd av annan gröda än oljeväxter. Spridning i fånggröda är inte tillåten.</p> <p>Enligt 28a § är inom övriga nitratkänsliga områden spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel under tiden den 1 augusti – den 31 oktober bara tillåten i växande gröda eller inför höstsådd. Spridning i fånggröda är inte tillåten.</p> <p>Dessa regler om förbud mot spridning av gödselmedel grundar sig på genomförandet i Sverige av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (nitratdirektivet). Tillsyn av regelverket sker genom kommunal tillsyn. Föreskrivet verksamhetskrav, SMR 2, gäller för artikel 4 och 5 i nitratdirektivet. Tidsperioder när spridning på mark av vissa typer av gödselmedel är förbjuden är därmed en del av SMR 2. De spridningsförbud för gödselmedel som beskrivs ovan genomförs alltså som en del av SMR 2.</p> <p>Det finns ett regelverk som gör att det inte är tillåtet att sprida gödsel på den mark där ersättningen för vårbearbetning går att söka, både hösten och vintern under stödåret och fram till den 1 mars året efter stödåret. Det är dock en mindre skillnad i föreskriften om miljöhänsyn i jordbruket mot nu gällande villkor för ersättningen för vårbearbetning. Det finns inte ett förbud mot spridning av <i>mineralgödsel</i> på marken fram till den 31 oktober när marken ska vara obearbetad fram till våren. Bedömningen är att ett sådant förbud inte behövs eftersom lantbrukarna inte har några incitament för att sprida mineralgödsel på skördad och obearbetad stubbåker.</p> <p>Skälet till att ta bort villkoret om förbud mot gödsling på mark med ersättningen för vårbearbetning är att undvika dubbelreglering och att uppnå effektivare kontroller. Tillsyn av gödslingsförbudet sker redan genom kommunernas tillsyn av reglerna i föreskriften om miljöhänsyn i jordbruket. Kontroller av SMR 2 genomförs av länsstyrelserna.</p>

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
Utklipp från den strategiska planen	
	<p><i>Följande villkor gäller för vårbearbetning</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Markanvändningen det aktuella stödåret ska vara huvudgröda, vall eller bevuxen träda.• Marken får inte jordbearbetas mellan skörd av huvudgröda, vall eller bevuxen träda och den 31 december det aktuella stödåret.• Vid vårbearbetning är spridning av gödselmedel och växtskyddsmedel som avdödar växtligheten förbjuden efter skörd av huvudgrödan, sista vallskörden eller efter en bevuxen träda fram till slut den 31 december.• Marken ska sås med en huvudgröda eller vall året efter stödåret.
Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.1 Ersättning för precisionsjordbruk	<p>Ersättningen är ettårig vilket innebär att vi inte har möjlighet att kontrollera att växtodlingsplanen gjordes i början av växtodlingssäsongen. Däremot har vi krav på att den ska innehålla planerad gödsling. I och med detta så bör lantbrukaren ha tänkt till kring sin växtodlingsplan redan innan växtodlingssäsongens början. Växtodlingssäsongens början är inte heller en fastställd tidpunkt och kan vara olika för olika delar av landet så det lämpar sig inte heller som ett villkor i ersättningen.</p> <p>Villkoren och syftet med ersättningen påverkas inte av att lantbrukaren noterar dagen för upprättande av växtodlingsplanen utan det är villkoren om innehållet i planen som är av vikt för syftet med ersättningen. Då man generellt sett inte noterar dagen man upprättade växtodlingsplanen så är detta ett villkor som inte reflekterar hur växtodlingsplaner görs och bör därför tas bort. Växtodlingsplanen används och uppdateras även ofta under växtodlingssäsongens gång. Detta gör att ett datum för upprättande blir missvisande då det framstår som det skulle vara ett dokument som är fixerat vid en given tidpunkt och som inte används som ett levande dokument.</p> <p>Ersättningen gäller endast åkermark och därför är det åkermarksskiften som ska ingå i växtodlingsplanen.</p>
Utklipp från den strategiska planen	

Skötselvillkor

Följande villkor gäller växtodlingsplanen

~~En växtodlingsplan ska göras innan växtodlingssäsongen börjar och vara upprättad senast sista dag för SAM-ansökan. Växtodlingsplanen ska då finnas tillgänglig för kontroll på plats. En växtodlingsplan ska göras och finnas tillgänglig för kontroll på plats senast sista dag för SAM-ansökan.~~ I växtodlingsplanen ska företagets alla **åkermarks**skiften finnas med och anges med samma skiftesredovisning som i SAM-ansökan.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.1 Ersättning för precisionsjordbruk	Förtydliga att bredden på zonen inte räknas från kanten på dräneringsbrunnen om det finns en yta runt brunnen med fyllning av sten. Villkoret att zonen ska vara intakt och bevuxen kommande år blir felaktigt i vissa fall. Det är ettåriga åtaganden och vi kan inte ställa krav på att zonen ska vara flerårig.
Utklipp från den strategiska planen	

Följande villkor gäller för skydd av dräneringsbrunnar

- Alla dräneringsbrunnar på ett skifte, omgivna av åkermark runt om hela brunnen, ska ha en bevuxen zon runt brunnen.
- ~~In~~Sådd med gräs och eventuellt i blandning av örter ska ske med minst två meters bredd runt hel dräneringsbrunnen, räknat från mark lämplig för sådd, ske med minst två meters bredd räknat från brunnens kant och runt hela dräneringsbrunnen. Den insådda zonen ska kommande år vara intakt och bevuxen.
- ~~Zonen ska vara insådd senast i samband med etablering av huvudgrödan.~~
- Zonen ska vara sådd eller redan bevuxen senast i samband med etablering av huvudgrödan och ligga obruten resten av det år som ansökan avser. Zonen får dock sås om i samband med sådd av nästa års huvudgröda.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.2 Sektorsspecifika interventioner – POKLIMAT-INV	Vi har inte reglerat fullt ut vad som omfattas av investeringar i "förnybar energi" i Strategisk plan i enlighet med bakomliggande beslut. Avsikten var inte att tillåta investeringar i solcellsanläggningar eller vindkraftsanläggningar. Vi behöver därför villkora att sådana typer av investeringar i förnybar energi inte ska vara stödberättigande.
Utklipp från den strategiska planen	

- Investeringar i förnybar energi innefattar inte solcellsanläggningar eller vindkraftsanläggningar.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Hotade husdjursraser	Förtydligande att fjällko är ett samlingsnamn för raserna svensk fjällras och fjällnära boskap. Detta för att inte utesluta någon från stöd. Ta bort mening "hålla djur i enlighet med ett godkänt avelsprogram för rasen" då det blir en upprepning av punkten under som istället förtydligas. Ny mening för att förtydliga att sökande inte behöver vara ansluten till härstamningskontroll. Stöd villkoret är att sökande ska vara ansluten till en erkänd avelsorganisation med ett godkänt avelsprogram. Ändringen görs för att nuvarande formulering är ett hinder för sökande. Den nya meningen innebär att efterföljande mening ska strykas.
Utklipp från den strategiska planen	

- Nötkreatur: fjällko ([svensk fjällras och fjällnära boskap](#)), rödkulla, allmogeko (väneko, ringamålako och bohuskulla) och svensk lågland
- ~~hålla djur i enlighet med ett godkänt avelsprogram för rasen~~
- hålla renrasiga djur. [Som renrasigt djur räknas djur som är infört i huvudavsnittet i en stambok för den aktuella rasen. Stamboken ska vara en del av ett godkänt avelsprogram för den ras djuret tillhör.](#) med känd härstamning registrerade i härstammingskontroll för den aktuella djurarten

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Stöd till lantrasföreningar	Förtydligande att alla punkterna inte gäller för alla föreningarna. De tre första punkterna har även förtydligats för målgruppen.
Utklipp från den strategiska planen	

Aktiviteter inom åtgärden [kan vara:](#)

- Skapa och upprätthålla härstamningsregister/[stamböcker](#). Dokumentation och kunskap om djurens släktskap och härstamning är en grundläggande förutsättning för ett hållbart bevarandearbete. Detta medför att kunna planera avelsarbetet och att kunna följa den genetiska statusen inom en ras, exempelvis vad gäller som inavelsgrad och effektiv populationsstorlek.
- [Avelsbedömning](#) ~~Stambokföring~~. [Avelsbedömning](#) ~~Stambokföring~~ innebär en fördjupad dokumentation och kvalitetssäkring av djuren själva samt deras härstamning, [kan vara en avelsvärdering, mönstring eller liknande](#), vilket är positivt för bevarandearbetet.
- Genbanksverksamhet [för fjäderfä](#). Syftet med genbanksverksamhet är att genom registerhållning och stambokföring kvalitetssäkra bevarandearbetet på individ- eller flocknivå.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Investeringssöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	<p>Berättigande stödmottagare: Förtydligande att stödet även gäller trädgårdsföretag och rennäringföretag. Formuleringen av stödsökande ska överensstämma med förordningen.</p> <p>Villkor för stödberättigande: Justering av villkor för stödberättigade så det harmoniserar med förordningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förtydligande att den sökande även kan ha ett trädgårdsföretag eller rennäringföretag. - Formuleringen av vilka som kan vara stödsökande ändras så att den överensstämmer med förordningen. <p>I samband med detta görs några redaktionella ändringar.</p>
Utklipp från den strategiska planen	

Berättigande stödmottagare

Jordbruksföretag [samt trädgårds- och rennäringföretag](#) och därtill närstående företag

Villkor för stödberättigade

Den stödsökande måste vara något av följande:

- [Jordbruksföretag som huvudsakligen driver annan verksamhet än avel med och uppfödning av hästar, trädgårdsföretag eller rennäringföretag.](#)
- [Företag som drivs av en fysisk person som även driver ett sådant jordbruksföretag som avses i punkten ovan, ett trädgårdsföretag eller ett rennäringföretag.](#)
- [Företag som drivs av en fysisk person som vid tidpunkten för ansökan är närstående till en fysisk person som driver ett sådant jordbruksföretag som avses i första punkten ovan, ett trädgårdsföretag eller ett rennäringföretag.](#)

[Stöd får endast lämnas till annan verksamhet som bedrivs på den eller de fastigheter där jordbruks- eller trädgårdsföretaget bedriver sin verksamhet. Detta gäller dock inte för rennäringföretag, företag som drivs av en fysisk person som även driver ett rennäringföretag eller företag som drivs av en fysisk person som vid tidpunkten för ansökan är närstående till en fysisk person som driver ett rennäringföretag, och därtill närstående företag.](#)

- ~~Ett företag som bedriver jordbruksverksamhet med undantag för företag som huvudsakligen bedriver avel med och uppfödning av hästar.~~
- ~~En person som är närstående till en fysisk person som driver ett jordbruks-, eller trädgårdsföretag. Närstående företaget ska vara beläget på den eller de fastigheter där jordbruks- eller trädgårdsverksamheten bedrivs.~~

[Stöd för investeringar i vattenbruk kan ges till jordbruksföretag eller därtill närstående företag. Stöd för investeringar i akvaponier hanteras inom ramen för investeringsstödet för ökad konkurrenskraft.](#)

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Investeringsstöd för diversifiering till annan verksamhet än jordbruksverksamhet	Vattenbruket tas bort ur diversifieringsstödet. Detta görs för att förenkla, renodla stödet och förtydliga vem som kan söka stöd i vilket program. Att vattenbruk stryks i den strategiska planen gör att möjligheten att söka stöd för vattenbruk fokuseras till havsfiskeri- och vattenbruksprogrammet. Det blir tydligare för kunden och effektiviserar den samlade administrationen. Det blir också mindre risk för att företag som vill satsa på vattenbruk faller mellan stolarna. Därigenom blir denna ändring positiv för att kunna realisera ambitioner och satsningar som görs för att främja svenskt vattenbruk.
Utklipp från den strategiska planen	

[Stöd för investeringar i vattenbruk kan ges till jordbruksföretag eller därtill närstående företag. Stöd för investeringar i akvaponier hanteras inom ramen för investeringsstödet för ökad konkurrenskraft.](#)

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Investeringsstöd för förädling av jordbruksprodukter	Stödtext: Vi förtydligar och ta bort delar i texten kopplade till servering och försäljning. Detta är i linje med det arbetet som pågår om effektivisering på Jordbruksverket och möjligheten att söka stöd för de delarna finns redan i diversifieringsstödet. Berättigande stödmottagare: Förtydligande att stödet även gäller trädgårdsföretag och rennäringföretag. Formuleringen av stödsökande ska överensstämma med förordningen så att det blir tydligt vad som gäller.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
	Villkor för stödberättigande: Ny formulering för att synkronisera med förordningen. Huvudsakligen är tillagt för att överensstämma med diversifieringsstödet.
Utklipp från den strategiska planen	

Beskrivning och syfte

Stödet syftar till att utveckla och korta livsmedelskedjan och därigenom skapa tillväxt och sysselsättning i livsmedelsrelaterade verksamheter.

Investeringar i verksamheter inom hela livsmedelskedjan är viktiga för att uppnå målen i Sveriges livsmedelsstrategi, samtidigt som jordbruks-, trädgårds- och rennäringens företag behöver bli mer resilianta och stå på flera ben. Därför riktas denna åtgärd mot jordbruksföretag som vill förädla jordbruksprodukter (enligt bilaga 1) och mot andra företag som bedriver livsmedelsförädling.

För jordbruksföretaget kan ökad förädlingsgrad vara ett sätt att bättre utnyttja gårdens resurser och ge ett bättre ekonomiskt utfall. ~~Genom gårdsförädling och gårdsförsäljning kan antalet mellanhänder mellan jordbruksföretagen och slutkonsumenten minska och företagen kan förbättra sina positioner i livsmedelskedjan. Samtidigt får jordbruksföretaget ytterligare ett ben att stå på.~~

Bidrag till de särskilda målen

Mål 3

Primärledet utsätts för en hård prispress när jordbrukarna har få aktörer att förhandla med och inhemska råvaror enkelt kan ersättas med importerad råvara. Samtidigt har intresset för närproducerad mat ökat kraftigt. Det skapar möjligheter för jordbrukare att differentiera sina produkter, höja förädlingsgraden ~~och öka direktförsäljning gentemot konsument~~, och därigenom ta marginaler från senare led av livsmedelskedjan. Genom att gynna jordbrukets förädling ~~och saluföring~~ av egna produkter kan livsmedelskedjan kortas och jordbrukarens position i och inflytande över värdekedjan förbättras.

Stöd får lämnas för

Stöd får lämnas för investeringar i livsmedelsförädling. Med livsmedelsförädling avses att processa jordbruksprodukter (enligt bilaga 1 till EUF-fördraget) för humankonsumtion. De processade produkterna ska i normalfallet hanteras vidare i livsmedelskedjan. ~~De företag som bedriver förädlingsverksamhet kan också få stöd för investeringar i restaurang- café-, butiksverksamhet och liknande om dessa verksamheter bedrivs i anslutning till förädlingsverksamheten. Stöd kan i den delen kan ges till investeringar som avser förädling och beredning men inte till delar som rör försäljning.~~

Stödberättigande utgifter

Följande utgifter är stödberättigande för de investeringar som stöd lämnas för:

- Ny-, om- och tillbyggnation av byggnader och anläggningar inklusive fasta inventarier.
- Lösa inventarier i form av:
 - mobila anläggningar för förädling av livsmedel.
 - ~~mobila anläggningar för saluföring och servering av livsmedel.~~
 - produktionsutrustning inom livsmedelsförädling
- Tjänster
- Immateriella investeringar

Berättigande stödmottagare

Små livsmedelsförädlingsföretag samt jordbruks-~~företag, trädgårds-, och rennäringensföretag.~~

Villkor för stödberättigade

Den stödsökande måste vara något av följande:

- Jordbruksföretag som huvudsakligen driver annan verksamhet än avel med och uppfödning av hästar, trädgårdsföretag eller rennäringföretag.
- Små företag [1].
- Småföretag[1] som bedriver livsmedelsförädling.
- Företag som bedriver jordbruksverksamhet.

Avel och uppfödning av hästar ska räknas som annan verksamhet än jordbruksverksamhet.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Investeringstöd för ökad konkurrenskraft	Förtydligande att stödet även gäller trädgårdsföretag och rennäringföretag. Formuleringen av stödsökande ska överensstämma med förordningen och det blir då även en följdändring i tabellen över stödintervall.

Utklipp från den strategiska planen

Berättigande stödmottagare

Jordbruks-, trädgårds- och rennäringföretag

Stödintervall på mottagarnivå

Typ av investering eller sökande	Stödnivå
Ung jordbrukare <u>och trädgårdsföretagare</u>	40 %
Äldre jordbrukare <u>och trädgårdsföretagare</u>	30 %
Täckdiken och energiskog	30 %
Ammoniakreducering	50 %
Rennäring	40 %

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Investeringstöd för vattenvårdsåtgärder	Finansieringen av pågående investeringar till anläggning av våtmarker inom landsbygdsprogrammet 2014–2022 föreslås flyttas över till den strategiska planen, genom en så kallad carry over. Investeringar till anläggningar av våtmarker har en stor samhällsnytta och det är viktigt att påbörjade investeringar få så goda möjligheter som möjligt så att de kan slutföras.
Inget utklipp finns från den strategiska planen	Vid en eventuell planändring återkommer Jordbruksverket med nytt beräknat enhetsbelopp och budget.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 Investeringstöd för vattenåtgärder	Komplettering under rubriken Villkor för stödberättigande, av vilka företag som kan få stöd. Det ska vara samma innebörd i den strategiska planen som i den nationella förordningen avseende vilka företag som är berättigade till stöd. Det är innebörd i den nationella förordningen som ska gälla.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
Utklipp från den strategiska planen	

Villkor för stödberättigande

- Stöd lämnas till företag inom jordbruk, trädgård och rennärning.
- Stöd kan även lämnas till företag som genomför investeringar i mark som används i en jordbruksverksamhet.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
5.3 LEADER – stöd till Leader	Ordet "stödmottagare" har bytts ut till ordet "aktörer". De är i detta läge ännu inte är stödmottagare. Ordet aktörer passar bättre inom Leader. Tagit bort ordet "lokal" framför ordet utvecklingsstrategi för att inte begränsa samarbetsmöjligheter.
Utklipp från den strategiska planen	

Samarbetsprojekt kan beviljas för insatser som bidrar till målen i den lokala utvecklingsstrategin och den strategiska planen. Genomförande av samarbeten omfattar projekt där ~~stödmottagare~~ **aktörer** i ett leaderområde samarbetar med ~~stödmottagare~~ **aktörer** i andra leaderområden eller ~~med stödmottagare~~ i liknande lokala offentliga-privata partnerskap som genomför en ~~lokal~~ utvecklingsstrategi inom Sverige eller i andra länder (transnationellt samarbete). Samarbeten ska uppfylla gemensamma behov för att uppfylla de mål som finns i respektive strategi och gälla en konkret projekttid.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
7.3.1.1.2	Kontrolltexterna för IAKS är uppdaterade.
Utklipp från den strategiska planen	

7.3.1.1.2 Ett geospatialt och ett djurbaserat ansökningssystem

Det geo-spatiala ansökningssystemet kommer att fungera enligt gällande regler och riktlinjer.

Systemet kommer att användas för alla stödsökande som ansöker om stöden som berörs av IAKS-lagstiftningen. Stödsökande kommer att ha tillgång till ett förtryckt formulär som baseras på föregående års uppgifter, samt tillgång till uppdaterade referensskiften från LPIS.

Stödsökande kommer ~~troligtvis att kunna~~ se information som rör vissa GAEC i grundvillkoren i GSA.

Det rör framför allt GAEC 7 och GAEC 8 och kraven på växtföljd och oproduktiva miljötytor.

GSA kommer ~~troligtvis att~~ användas i arbetet med AMS för att stödsökande ska kunna lämna in uppgifter och ändra ansökan efter analyser med hjälp av bilder från Sentinel. ~~Eftersom arealövervakningssystemet fortfarande är under utveckling är det svårt att redan nu specifikt beskriva hur det kommer fungera och vilka delar av IAKS som kommer att användas för kommunikationen med berörda stödsökande.~~

För vissa djurbaserade stöd kommer vi att använda ett automatiskt ansökningssystem. Stödsökande kommer att uppge anläggningsnummer i GSA för att vi ska kunna använda uppgifterna ifrån vår djurdatabas för att skapa ansökan.

Vi kommer ~~troligtvis att~~ fortsätta använda oss av en generell sista ansökningsdag och sista dag för ändring av ansökan som kompletterande regelverk ~~till det föreslagna regelverket~~ om ändringar efter kommunicerade resultat från arealövervakning och andra administrativa kontroller. Sista datum för inlämning och ändring av ansökningar behövs för att kunna fastställa kontrollfrekvenser och genomföra kontroller på plats under stödåret i fråga.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
7.3.1.1.4	Texten om arealövervakning är uppdaterad.

Utklipp från den strategiska planen

7.3.1.1.4 Arealövervakningssystem

Införandet av AMS sker kontinuerligt med början 2023. Löpande kommer vi lägga till nya villkor som omfattas av systemet.

En app för mobiltelefoner som ska hjälpa stödsökande att skicka in geo-taggade foton som komplement till AMS finns och kommer att vidareutvecklas allt eftersom nya behov uppstår.

Vi kommer utveckla systemet utifrån de krav som löpande tillkommer från kommissionen utifrån de förutsättningar vi har. Arbetet med att utveckla AMS är inte så långt framskridet att vi redan nu kan förutse vad systemet kan klara av utöver grundfunktionaliteten som krävs år 2023.

Vi kommer att ta fram en app för mobiltelefoner som ska hjälpa stödsökande att skicka in geo-taggade foton som komplement till AMS.

Avsnitt/ avsnitt i den strategiska planen	Bakgrund till ändringen
7.4.1	7.4.1.1 Skrivfel justeras 7.4.1.2 Justering då vi gör kontroller på plats från 2024.

Utklipp från den strategiska planen

Vi använder inte fjärranalys eller system för arealövervakning till hjälp för att genomföra kontroller på plats. GAEC 1 kontrolleras genom administrativ kontroll på nationell nivå och är därför inte redovisat nedan.

7.4.1.2 Typer av kontroller

Föreskrivna verksamhetskrav/god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden	Typer av kontroller
GAEC01 - Bevarande av permanent gräsmark på grundval av andelen permanent gräsmark i förhållande till jordbruksareal på nationell, regional eller subregional nivå, på nivån för grupper av jordbruksföretag eller jordbruksföretag jämfört med referensåret 2018. Högsta minskning på 5 % jämfört med referensåret.	Administrativa kontroller
GAEC02 - Skydd av våt- och torvmark	<u>Administrativa kontroller</u> <u>Kontroll på plats</u>